

www.groen.be

België-Belgique
P.B.
Antwerpen X
BC 30897

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT | VERSCHIJNT IN JANUARI, APRIL, JULI EN OKTOBER | ERKENNINGSNUMMER P806237 | AFGIFTEKANTOOR: ANTWERPEN X | VER. UITGEVER: WOUTER VAN BESIEEN, SERGEANT DE BRUYNESTRAAT 78-82, 1070 BRUSSEL

NORMEN

VOOR GSM-STRALING ONBESTAANDE
IN VLAANDEREN

Al meer dan een jaar bestaan er totaal geen normen voor de straling van gsm-masten in Vlaanderen. Dat is zeer verontrustend, vindt **Vlaams Parlementslid Hermes Sanctorum**, omdat daarmee de volksgezondheid ernstig gevaar loopt. ‘De overheid zegt al een jaar dat ze bezig is met uitwerken van een standaard en dat het een prioriteit is, maar de beslissing wordt altijd maar uitgesteld.’ → 2

© Wouter Van Vooren

[EDITO]

BJÖRN RZOSKA - Ondervoorzitter Groen!

DEMOCRATIE

De beslissing van de Vlaamse regering om de tunnel in Antwerpen een kans te geven, betekent een belangrijke overwinning voor de actiegroepen. Los van de definitieve beslissing in juni zijn Ademloos en Straten-generaal er in geslaagd om een eerdere beslissing gedeeltelijk terug te draaien. Hoopvol. Vooral voor de democratie. Die toont zich de laatste jaren kwetsbaar, maar het verhaal van de Lange Wapper illustreert haar kracht. En die moeten we koesteren.

Op het moment dat ik dit edito schrijf, is het gekrakeel omtrent BHV en een volgende staatshervorming opnieuw losgebarsten. Uit electoraal belang trachten partijen – nu de eindmeet stilaan in zicht is – een akkoord te verhinderen. Als historicus weet ik dat constructief meewerken aan een akkoord je veel verder brengt dan aan de kant staan roepen. Groen! hoopt alvast dat terwijl je dit leest, er een akkoord is gevonden. Na drie jaar stilstand in de Wetstraat wordt het tijd dat het echte politieke werk wordt aangepakt.

Ontstellende cijfers zijn het: in 2009 was er een nettoverlies van bijna 70.000 banen. Opel, Carrefour zijn trieste pieken in een trend die zich ook in 2010 doorzet. Vandaar dat Groen! en Ecolo zelf tien concrete voorstellen doen om de economie op meer duurzame fundamenten te bouwen. Dat levert alvast meer blijvende jobs op. Investeren in kennis en onderzoek, de milieuverenigingen mee aan tafel voor het sociaal overleg en een plan om overheidsgebouwen energie-efficiënter te maken zijn maar enkele van de uitgewerkte voorstellen.

Je voelt het. Er beweegt en bruist heel wat in het groene huis vandaag. Misschien dat je onze ideeën en ons project wel wil komen versterken. Je kunt dit doen door lid van onze partij te worden. Het zou voor ons alleszins een duwtje in de rug zijn. Een sterke groene partij kan nog daadkrachtiger werken aan een ecologisch rechtvaardige samenleving.

OP DE SOFA MET EEN PARLEMENTAIR

Brussels parlementslid Elke Van den Brandt, Senator Freya Piryns en Vlaams parlementslid Elisabeth Meuleman samen op de sofa

© Sien Verstraeten

In oktober van dit jaar organiseert Groen! een congres over onderwijs. De partij wil zich daarbij laten inspireren door **ouders en leerkrachten van leerlingen uit het basis- en secundair onderwijs**. Onder het motto: ‘Op de sofa met een parlementair’ nodigen we ouders en leerkrachten van kinderen uit het basis- en secundair onderwijs uit om een heuse onderwijsnamiddag of -avond bij hun thuis te organiseren.

Het concept is simpel: nodig een groepje ouders of leerkrachten bij jou thuis uit. Jij zorgt voor de sofa en een warme ontvangst en wij zorgen voor het Groen!-parlementslid; samen maken we er een boeiende onderwijsavond van. Aan de hand van een heleboel stellingen gaat een parlementair met ouders of leraars in gesprek over onderwijs.

Engageer je je in een **ouderraad of ouderoverleg**? Ook daar komen wij graag langs. Bij deze formule gaan we aan de hand van een aantal specifieke stellingen een uur in gesprek met een oudergroep.

Interesse? Mail dan snel naar sharon.derammelaere@groen.be en wie weet zit Elisabeth Meuleman, Freya Piryns of Elke Van den Brandt binnenkort bij jou thuis op de sofa.

Lees meer over het onderwijscongres op blz. 4.

“Groen! wil dat in de buurt van scholen, kinderdagverblijven, rust-, verzorgingstehuizen en ziekenhuizen de norm 0,6 volt per meter bedraagt.

→ VERVOLG VAN BLZ.1

Dat er in Vlaanderen sinds 15 januari 2009 geen stralingsmetingen worden uitgevoerd, is een gevolg van een arrest van het Grondwettelijk Hof. Dat bepaalde dat stralingsnormen een gewestelijke bevoegdheid is en geen federale. De uitspraak was het gevolg van een klacht van telecomoperatoren. Die verzetten zich met steun van de federale overheid tegen een Brusselse ordonnantie om als totaalnorm 3 volt per meter in te voeren. De federale norm lag veel hoger: op 20,6 volt per meter voor een gsm bij 900 megahertz, 29,1 bij 1.800 megahertz en 31,4 voor UMTS.

Brussel en Wallonië hebben inmiddels normen ingevoerd. Vlaanderen niet. Op 7 januari 2010 keurde het Vlaams Parlement nochtans een resolutie goed in verband met straling van gsm-masten. Die kwam er naar aanleiding van een decreetsvoorstel van de toenmalige Groenle parlementsliden **Rudi Daems** en **Eloi Glorieux** en enkele hoorzittingen tijdens de eerste helft van 2008. Op die bijeenkomsten in de **commissie Leefmilieu** lichtten de stralingsexperts **Luc Martens** (UGent), **Victor Moshchalkov** (KULeuven), **Stefaan Van Gool** (UZ Leuven) (zie kaderstuk), **Franz Adlkofer** (Stiftung für Verhalten und Umwelt, München) en **Wouter Duetz** (Kennissplatform Veilig Mobiel Netwerk) de risico's toe voor de volksgezondheid.

De bevindingen van de deskundigen zijn erg verontrustend. De straling van gsm-masten

brengt gezondheidsrisico's met zich mee. Hoewel de problematiek nog zeer nieuw is en de effecten op de fysieke en mentale gesteldheid van de mens maar op lange termijn zichtbaar worden, dient volgens de experts het **voorzorgsprincipe** gehanteerd te worden.

Eerder bleek uit het 600 pagina's tellende **Bio-initiative Report**, dat onderzoekers en experts van over heel de wereld in 2007 gezamenlijk publiceerden, al ondubbelzinnig dat er ernstige gezondheidsrisico's zijn en dat de **bestaande normering niet volstaat**. De negatieve effecten zijn onder andere hoofdpijn, chronische vermoeidheid, allergische reacties, ontstekingen en aantasting van het immuunsysteem. Daarnaast kunnen er zich wijzigingen voordoen in de hersenwerking en kunnen er slapeloosheid, geheugenverlies en motorische problemen optreden. Ook kan gsm-straling kanker en Alzheimer veroorzaken.

Het Bioinitiatief Report stelt daarom voor om de normen terug te brengen naar 0,6 volt per meter buitenshuis en 0,06 binnenshuis. Die waarden gelden voor de totale hoeveelheid straling, aangezien **straling cumulatief werkt**. Professor Moshchalkov pleitte tijdens de hoorzitting voor een norm van 0,6 volt per meter in een eerste fase en 0,06 op termijn.

Vlaams minister van Leefmilieu **Joke Schauvliege** (CD&V) zou nu toch binnenkort met een normering komen. In haar ontwerpbesluit gaat

© Wouter Van Vooren

zij uit van **3 volt per antenne, per technologie en per operator**. "Zij tracht dit te verkopen als het overnemen van de totaalnorm van 3 volt per meter, zoals die ook in Brussel geldt", zegt Sanctorum. "Maar dit klopt niet. Volgens haar besluit zou er in Vlaanderen een norm per antenne worden ingevoerd in plaats van een totaalnorm. Dit is absurd, omdat enkel het totale stralingsniveau van belang is. En daarvoor wordt een waarde van 20,6 volt per meter voorgesteld. De minister heeft dus gewoon de oude federale norm overgenomen."

Groen! vindt dat een dergelijke beslissing niet in een besluit maar in een decreet moet worden gegoten. De partij vraagt daarbij om de **totaalnorm op maximaal 3 volt per meter** te houden. Bovendien mag die **op het grondgebied van scholen, kinderdagverblijven, rust- en verzorgingstehuizen en ziekenhuizen hoogstens 0,6 volt bedragen**. "Voor sommigen gaat dit niet ver genoeg", beseft Sanctorum. "Maar we weten nu al dat ons voorstel politiek niet haalbaar is. Toch zullen we ervoor blijven vechten."

De visie van professor Stefaan van Gool (UZLeuven)

Niet-ioniserende straling is straling die zo zwak is dat ze niet in staat is om ionisatie te veroorzaken. Deze vorm van straling omvat extreem lage frequenties, de intermediaire frequenties, de radiofrequente en microgolfstraling, (een deel van) de ultraviolette straling en de infraroodstraling. Micro- en radiogolven worden geproduceerd door bijvoorbeeld radio-, TV- en GSM-masten en GSM's zelf. Wij vroegen aan professor Stefaan Van Gool die als kinderarts verbonden is aan het Universitair Ziekenhuis Leuven, zijn mening over elektromagnetische golven.

"Electromagnetische golven veroorzaken niet-ioniserende straling. Zij zijn overal aanwezig en komen voort uit verschillende bronnen die zorgen voor het essentieel functioneren van mensen in de maatschappij. Toch kun je beter de blootstelling aan niet-ioniserende straling beperken. Vanuit gezondheidsperspectief kan men niet uitsluiten dat een te hoge en/of een te langdurige belasting schadelijke effecten tot gevolg kunnen hebben.

Men kan reproduceerbaar en gecontroleerd significante effecten (thermische en biologische)

meten op moleculaire interacties, op cellen, op proefdieren en op vrijwilligers. Deze effecten zouden uiteindelijk een ziekte kunnen veroorzaken.

Aan de andere kant vindt men in epidemiologische studies dat bepaalde ziekten inderdaad samenhangen met het niveau van blootstelling aan niet-ioniserende straling. Dit maakt het noodzakelijk om het voorzorgsbeginsel te hanteren: door ervoor te zorgen dat de blootstelling zo laag mogelijk is én dat men blootstelling moet vermijden waar mogelijk.

Een zo laag mogelijke blootstelling aan niet-ioniserende straling kun je realiseren door zo scherp mogelijke normen. Blootstelling zoveel mogelijk vermijden, heeft meer te maken met het bijsturen van de mentaliteit van de mensen, meer bepaald het idee dat 'draadloze communicatie een levensnoodzakelijke behoefte is'. Beide principes hebben een verband met de organisatie van onze maatschappij. Slechts op deze manier zullen oude en nieuwe technologieën die niet-ioniserende straling induceren duurzaam kunnen blijven bestaan."

EUROPADAG

8 MEI 2010

HOTEL RENAISSANCE | PARNASSUSSTRAAT 15 | 1050 BRUSSEL

VLAKBIJ HET EUROPEES PARLEMENT

FILM JE TOEKOMST IN 59 SECONDEN

Er wordt wel eens gezegd dat het vijf voor twaalf of zelfs vijf na twaalf is. Maar wat ben je daarmee? Het is alsof je alleen maar tijd verliest. En dat terwijl er een toekomst te winnen is. Voor de Groenen staat **Europa** voor een **hoopvolle droom** van **duurzaamheid en rechtvaardigheid**. Het Europa waar wij van dromen, is een Europa dat de toekomst in een goede richting kan sturen.

De uitdagingen zijn niet min: de klimaatcrisis, de ombouw van onze economie, meer waardige jobs, eerlijk en heetlijk voedsel, rechtvaardige relaties met de rest van de wereld. Wij zijn ervan overtuigd dat goede en toekomstgerichte antwoorden mogelijk zijn. Meer zelfs: we zijn het beu dat zoveel mensen met een bang hart naar de toekomst kijken. **Het kan wel degelijk anders.**

Jij kan ons daarbij helpen. We willen zoveel mogelijk filmpjes verzamelen waarin die **groenere en betere toekomst in beelden** wordt gevat. Korte filmpjes, van 59 seconden, dat is het streefdoel. Iedereen mag meedoen. We verzamelen alle filmpjes op **www.groen.be/59seconden**. Het beste filmpje krijgt een prijs op de **Europadag**.

www.groen.be/59seconden

DEBATTEER MEE

Wat staat er politiek op het spel op de vooravond van het Belgisch voorzitterschap van de EU? Je komt het allemaal te weten in een reeks themadebatten. We sluiten af met een slotdebat.

Naar een Europese Groene New Deal

Met hun voorstel voor een Groene New Deal hebben de Europese Groenen een sterke stempel gedrukt op het internationale debat over de financiële en economische crisis. We gaan er verder op door met o.a. **Mieke Vercaeren** (Colruyt).

De Millenniumdoelen

2010 is een belangrijk jaar voor de wereldwijde engagementen in het kader van de Millenniumdoelen. We gaan er dieper op in met **Jan Vandemoortele** (die bij het VN-ontwikkelingsfonds UNDP mee aan de wieg stond van de Millenniumdoelen) en **Bogdan Vanden Berghe** (algemeen secretaris van 11.11.11), met **Jan Mertens** als moderator.

Internationaal jaar van de armoedebestrijding

Het hele jaar staat de strijd tegen de armoede centraal. Hierover voeren we een boeiend gesprek met **Ides Nicaise** (HIVA, Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving KULeuven), **Frederic Vanhauwaert** (Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen), federaal parlementslid **Wouter De Vriendt** met **Dirk Geldof** als moderator.

Naar een nieuw klimaatakkoord?

Wat gaat er gebeuren na de mislukte klimaatop in Kopenhagen? Zal het in het Mexicaanse Cancún wel lukken? Hierover discussiëren **Tomas Wyns** (Climate Action Network), **Sara Van Dyck** (Bond Beter Leefmilieu) met klimaat-specialist en federaal parlementslid **Tinne Van der Straeten** en **Johan Malcorps** als moderator.

16u15-17u15

Slotdebat

De EU op de vooravond van het Belgisch voorzitterschap

Naast **Bart Staes** zorgen we voor vertegenwoordigers van de Raad en de Commissie. Het debat wordt gemodereerd door **Ingrid Van Daele** (Knack).

→ HOE JE INSCHRIJVEN?

Schrijf je in voor 30 april 2010 via www.groen.be of stuur onderstaande invulstrook ingevuld terug naar Groen!, Europadag, Sergeant De Bruynestraat 78-82, 1070 Brussel of per fax naar 02 223 10 90.

→ BEREIKBAARHEID

Het Europees parlement is bereikbaar met de trein via station Luxemburg en vanuit treinstation Brussel-Zuid met metrolijnen 2 en 6 (halte Troon).

/// DOE MEE ///
EUROPADAG

IK KOM NAAR DE EUROPADAG OP ZATERDAG 8 MEI VLAKBIJ HET EUROPEES PARLEMENT IN BRUSSEL

NAAM		
STRAAT	NR	BUS
POSTCODE	PLAATS	
TEL./GSM	E-MAIL	

- ☐ IK WIL KENNISMAKEN MET LEDEN VAN DE EUROPESE GROENE FRACTIE (11U)
- ☐ IK KOM NAAR DE THEMADEBATTEN (14U)

Roep om meer industriegrond is ongegrond, stelt Dirk Peeters

VLAANDEREN TELT MEER DAN 12.000 HECTARE ONGEBRUIKTE BEDRIJVENTERREINEN

Op Vlaamse bedrijventerreinen liggen er maar liefst 12.000 hectare aan onbebouwde gronden. 'Er is dus geen enkele reden om nog bijkomende gronden aan te snijden en schaarse open ruimte op te offeren', stelt Vlaams parlementslid Dirk Peeters formeel. 'Wij willen wel een beleid dat de leegstand op bestaande zones aanpakt.'

Dirk Peeters stelde een parlementaire vraag over de materie aan Vlaams minister-president **Kris Peeters**. Uit zijn antwoord blijkt dat er maar liefst 12.000 hectare aan onbebouwde gronden ligt op Vlaamse bedrijventerreinen. 'Eén hectare is ongeveer hetzelfde als anderhalf voetbalveld. Omgerekend

liggen er **ongeveer 18.000 voetbalvelden ongebruikt bij op Vlaamse bedrijventerreinen.**

De roep om meer industriegrond is dus ongegrond, aldus Peeters. 'Er is ruim voldoende aanbod. In totaal staan 2.251 hectare aan bestaande bedrijfspanden leeg. Het netto-

aanbod, terreinen die onmiddellijk gebruikt kunnen worden, bedraagt 3.593 hectare. Het bruto-aanbod, terreinen die klaar zijn om met wegenis uitgerust te worden, bedraagt nog eens 1.112 hectare.'

Dat is al ruim meer dan de 6.000 hectare die bij de huidige (tweede) herziening van het **Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen** (RSV) gevraagd werden. Bij de eerste herziening van het RSV werd beslist om 7.000 hectare bijkomende bedrijfsterrinen te voorzien. Het nieuwe regeerakkoord voorziet om in de platelandsgemeenten meer KMO-gronden toe te laten dan de door het RSV voorziene 5 hectare.

Deze cijfers bevestigen ook het advies dat de **Vlaamse Minaraad** vorig jaar uitbracht. De Minaraad klaagde toen het ontbreken van een grondige onderbouwing voor die extra 6.000 hectare aan. De Minaraad stelde voor om meer werk te maken van het **op de markt brengen van ongebruikte gronden op bestaande bedrijvenzones**.

Uit de cijfers blijkt ten slotte ook dat de **beschikbare hectaren mooi verspreid zijn over de provincies** (Antwerpen: 2953; Vlaams-Brabant: 3.786; West-Vlaanderen: 1.885; Oost-Vlaanderen: 1.649; Limburg: 2.088). Omdat er geen cijfers beschikbaar zijn over terreinen in de havengebieden van Antwerpen, Gent en Zeebrugge, zal het totale aanbod meer dan waarschijnlijk nog groter zijn.

'De cijfers zijn klaar en duidelijk', stelt Dirk Peeters nog eens. 'Ze tonen aan dat er werkelijk geen enkele behoefte is aan nieuwe industriegebieden. Groen! zal deze kritiek en argumentatie dit voorjaar dan ook uitgebreid aanbrengen in het openbaar onderzoek bij de herziening van het RSV – dat loopt tot 11 mei 2010. Groen! wil wel een beleid dat de leegstand op bestaande zones aanpakt.'

DIRK PEETERS
Vlaams Parlementslid | dirk.peeters@groen.be

'Brugge kan ook scoren met een vernieuwd Jan Breydelstadion.'

WK voetbal 2018

UNIEKE KANS OF OWN GOAL?

© Sten Verstraeten

Nieuwe voetbalstadions zijn een aanslag op de resterende open ruimte, zorgen voor files en de bijhorende shoppingcentra doen de lokale middenstand de das om. Dat was lang de redenering bij Groen! Maar dat hoeft niet zo te zijn, zegt Caron. 'Als een modern stadion maar doordacht ingepland wordt, en niet zomaar ergens neergepoot'.

De kandidatuur van België en Nederland voor het WK voetbal in 2018 biedt daarin unieke kansen, vindt Caron nog. Zo is een modern stadion makkelijk bereikbaar (vooral) met het openbaar vervoer, architecturaal goed ingebed in de stedelijke omgeving, CO₂-neutraal en betreft het de buurt. 'Er zijn mooie voorbeelden in het buitenland die tonen dat zo'n stadion een hele buurt doet (her)opleven'.

Voor Brugge kiezen de Groen!-groepen van Brugge en omstreken niet voor een nieuw voetbalstadion aan de Chartreuse, wel voor een grondige vernieuwing – hedendaagser en groter – van het Jan Breydelstadion. 'Sporters en supporters verdienen beter. Dat kan mits slimme investeringen in duurzame stedelijke ontwikkeling en goed doordachte mobiliteit. Daar wordt iedereen beter van. Anders wordt het een own goal voor de regio'.

BART CARON Vlaams Parlementslid | bart.caron@groen.be

© Stramien cvba / Haalbaarheidsstudie 2007 i.o.v. Vlaams Bouwmeester

Bovenstaande simulatie geeft een idee hoe een vernieuwd en uitgebreid Jan Breydelstadion er kan uitzien.

STADION IN CHARTREUSE?

Nog tot 26 april loopt het openbaar onderzoek voor het **GRUP Stedelijk Gebied Brugge**. Het belangrijkste aspect in dit nieuwe plan ruimtelijke ordening is de mogelijke inplanting van een **nieuw multifunctioneel stadion** (het Club-stadion dus) **in het Chartreusegebied**. Dit samen met **grote kantoorgebouwen** en een **winkelcentrum**, op nog geen 250 meter van de dorpskern van Loppem. Bovendien wil men aan de Oostkampse Baan oefenterreinen aanleggen. Groen! is en blijft voorstander van een **grondige vernieuwing en uitbreiding van het bestaande Jan Breydelstadion** (zie simulatie hiernaast).

Groene toekomstvisie op onderwijs

Op 8 oktober organiseert Groen! in Gent een congres rond onderwijs. De voorbereidingen zijn ondertussen volop aan de gang. Met de resultaten van het congres wil Groen! het onderwijsthema de komende jaren hoger op de politieke agenda plaatsen. Dit zijn de vier thema's waarop het congres zich zal concentreren:

Een sociaal en duurzaam onderwijsbeleid

Onderwijs is meer dan kennis alleen. Het huidige beleid legt te veel de nadruk op het slagen op de arbeidsmarkt en te weinig op het welbevinden op school. Onderwijs is ook een hefboom tot sociale mobiliteit en draagt bij tot de ontwikkeling van volwaardig burgerschap. Tot slot vragen we ons af hoe scholen omgaan met de duurzaam-

heidsvraagstukken zoals onder andere infrastructuur en woon-schoolverkeer.

De brede school

In Vlaanderen en Brussel heeft de Brede School de voorbije jaren een opmerkelijke intrede gedaan. Met het oog op het congres is het tijd voor een kritische beschouwing en een aantal groene en gedurfde standpunten.

Positieve oriëntering

Groen! wil zich positioneren in het debat rond de hervorming van het secundair onderwijs. We willen ook antwoorden op de alarmerende berichten over jongeren die het moeilijk hebben om mee te draaien in een samenleving aangedreven door consumptie en prestatiedrang.

Leraar zijn

Gemotiveerde, goed opgeleide leerkrachten blijven de motor van goed onderwijs. Aandacht voor het takenpakket en de loopbaan van de leraar zijn dan ook erg belangrijk.

ELISABETH MEULEMAN
Vlaams Parlementslid
elisabeth.meuleman@groen.be

© Sten Verstraeten

4 REDENEN OM LID TE WORDEN VAN GROEN!

- 1 Je wordt lid van een politieke partij die verder denkt dan de waan van de dag en over (partij)grenzen heen kijkt. Groen! maakt deel uit van een **internationale en wereldwijde ecologische beweging** die ijvert voor een duurzame en sociale samenleving.
- 2 Je kan in alle openheid **meebouwen aan de groene ideeën van morgen**. Als lid krijg je toegang tot alle congressen, studiedagen en kan je de richting waarin Groen! denkt, mee bepalen.
- 3 Je ontmoet mensen vanuit alle uithoeken van Vlaanderen en Brussel die samen met jou ervan overtuigd zijn dat het groene gedachtegoed de moeite waard is om samen over na te denken en actie rond te voeren.
- 4 Je ontvangt een **lidkaart**, 4 keer per jaar het ledenblad **Ecozine**, **gratis vorming** en opleiding en **korting** op je overnachting op het **Zomerweekend** in Nieuwpoort.

MEER INFO
www.groen.be

WORD LID

NAAM		
STRAAT	NR BUS	
POSTCODE	PLAATS	
TEL./GSM	E-MAIL	
GEBOORTEDATUM	/ /	GESLACHT ☐ vrouw ☐ man

Deze gegevens zullen onder geen beding voor iets anders gebruikt worden dan je lidmaatschap.

Terugsturen naar Groen!, Sergeant De Bruynestraat 78-82, 1070 Brussel of schrijf je in via www.groen.be.

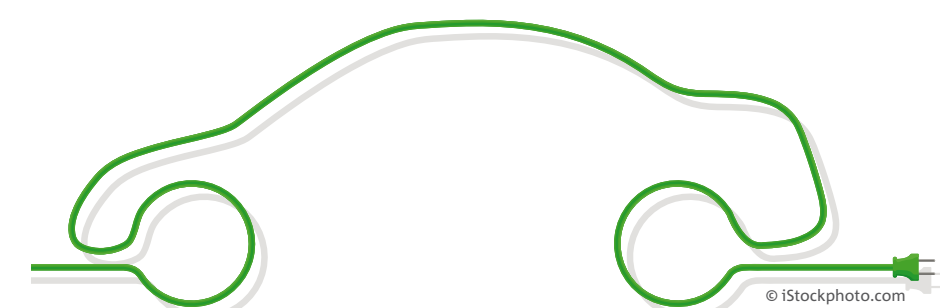
Elektrische auto's: zegen of vloek?

Is de toekomst aan de elektrische wagen? Het heeft er alle schijn van als je de media moet geloven. Autoproducenten en regeringen storten zich in een wedloop om snel zoveel mogelijk elektrische wagens op de baan te krijgen.

Angela Merkel wil één miljoen elektrische wagens in Duitsland tegen 2020. De Duitse Groenen willen er twee miljoen. Spanje wil één miljoen elektrische auto's op de weg tegen 2014. Nederland wil 10.000 publieke laadzuilen voor elektrische voertuigen tegen 2012.

Kris Peeters en **Ingrid Lieten** starten een proeftuin voor elektrische wagens in Vlaanderen. 'Vlaanderen moet de referentieregio worden voor de ontwikkeling van elektrische wagens', zo luidt het. Ze zullen zich mogen haasten. Want zowat alle landen en regio's koesteren soortgelijke ambities. In landen als Denemarken, Israël, de VS en Spanje zijn al belangrijke stappen gezet. China volgt snel.

Ministers en burgemeesters verdringen zich om elektrische laadpunten feestelijk in te tuldigen. In Parijs bijvoorbeeld of in Stockholm, Londen en Amsterdam. Alle automerken heb-

© iStockphoto.com

ben plug-in hybride modellen in de aanbieding en volelektrische modellen als smaakmakers in de show rooms.

In België verkopen **Toyota**, **Lexus**, **Honda** en **Mercedes** al hybride modellen. Op het autosalon 2010 lanceert **Citroën** de C-zero, de elektrische stadsauto die dit jaar al in België op de markt komt. **Reva** en **Goupil** verkopen bij ons nu al dergelijke stadswagentjes. En ook de nieuwe elektrische **Smarts** komen er aan...

De elektrische wagen werd nochtans decenia lang geboycot en zat al even lang in de testfase, maar nu lijkt de echte doorbraak niet meer te stoppen. De hybride **Toyota Prius** baande de weg, de andere merken volgen.

Hoe snel het zal gaan, hangt vooral af van de evolutie van de olieprijs. Maar ook van de verdere technische ontwikkeling van batterij-

en of accu's. En het machtig verbond van auto en olie kan nog veel roet in het eten gooien. De olielobby geeft het nog niet op. Een nieuwe **'backlash'** is mogelijk. Als het van de oliebazen afhangt, blijft de elektrische wagen nog lang een nicheproduct voor de ecologische elite...

Toch lijkt de kans groot dat de elektrische auto dit keer echt op grotere schaal doorbreekt. Dan worden andere vragen bijzonder belangrijk. Rijden elektrische wagens op grijze of op groene stroom? Wat zullen de gevolgen zijn van de doorbraak van de elektrische wagens op ons vervoers- en ons energiesysteem? En de hamvraag: wie beheert het slimme energienet van de toekomst?

Het volledige artikel kun je lezen in *Oikos* 52.

ECOLOGISCH KINDERPOTJE TE KOOP

De nieuwste aanwinst in ecologisch kinderland is de **Beco Potty**, een milieuvriendelijk kinderpotje gemaakt uit plant-aardig afval. Dankzij het ergonomisch ontwerp heet het zeer comfortabel in gebruik. De hoge rug biedt extra ondersteuning, terwijl de **spatwand** het **hygiënisch** houdt. Het potje is zeer duurzaam en toch biologisch afbreekbaar. Het begint pas te **composteren nadat het onder aarde begraven wordt** en in contact komt met de micro-organismen die onder de grond leven. Wanneer de kinderen het potje ontgroeid zijn, kunnen ze deze fase van hun leven letterlijk begraven.

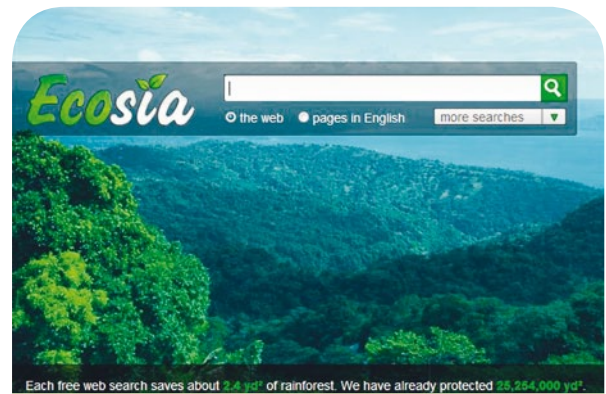

De Beco Potty is een product uit het assortiment van **Kudzu**, de **eerste Belgische eco webwinkel** die onlangs zijn eerste verjaardag vierde. Het assortiment bestaat uit originele, maar vooral milieuvriendelijke producten. Kudzu wil een steentje bijdragen tot een groeiend milieubewustzijn bij de Belgen en Nederlanders en **schenkt 1 procent van de winst aan een goed doel**. Wie geen weg weet met zijn **eco-cheques** is er aan het goede adres, want de cheques zijn er geldig op het volledige assortiment.

www.kudzu.be

MAAK JE OP MET ECOLOGISCHE MAKE-UP

Make-up en milieubewust gaan niet samen? Dan is **Une** de uitzondering. Wat is er bijzonder aan het groene gamma? Alle negentien producten in 128 verschillende kleuren kregen het **Ecocert-label**. De lijn is dus volledig natuurlijk en gedeeltelijk ook biologisch (want niet alle organische producten zijn afkomstig van de bio-landbouw). Voor wie is het gamma bestemd? Milieubewuste jonge vrouwen, en bij uitbreiding alle vrouwen die van een natuurlijke look houden. De prijzen variëren tussen 7 en 15 euro.

ECOSIA

Groene zoekmachine redt regenwoud

Wie regelmatig online info zoekt, kan sinds kort terecht bij Ecosia, een groene zoekmachine die helpt het Braziliaanse regenwoud in stand te houden. Elke zoekopdracht via de duurzame zoekmachine beschermt ongeveer twee vierkante meter van het kostbare regenwoud. Aan een gemiddeld aantal van 1.000 zoekopdrachten per surfer per jaar, levert dat **2.000 vierkante meter beschermd regenwoud per jaar** op.

Ecosia is een samenwerking van **WWF, Bing (zoekmachine van Microsoft) en Yahoo**. Door gebruik te maken van de groene zoekmachine lever je een bijdrage aan projecten van het Wereld Natuurfonds in de Amazone. Tachtig procent van de inkomsten worden geschonken aan het WWF. De zoekmachine haalt haar inkomsten uit gesponsorde links die zij heeft gekregen van Bing en Yahoo. Ecosia is echter niet de enige groene zoekmachine. Ook **Green Maven, EcoSeek en Ecocho** steunen het milieu.

www.ecosia.org

GROENE STAPJES Ecologie voor kinderen

Weet je wat 'sluimerverbruik' is? Hoe ver heeft het voedsel in je lunchtrommeltje gereisd? En hoeveel bomen kun je elk jaar redden door al je papier te laten recylen? De antwoorden op deze en vele andere vragen zijn te vinden in 'Groene Stapjes', een boekje op maat gesneden van milieubewuste kinderen.

Dit boekje beschrijft aan de hand van korte hoofdstukjes met duidelijke illustraties eenvoudige ideeën waarmee kinderen hun eigen leven milieuvriendelijker kunnen maken. Niet alleen kinderen leren ervan, ook ouders kunnen ermee aan de slag voor een beter milieu, want 'Groene stapjes' staat vol concrete acties om hun energiever-spilling, waterverspilling en afval te verminderen.

Groene stapjes, Glenn Murphy, ISBN 9789038919416, Elmar Uitgeverij, 97 pagina's, 12,95€, paperback

facebook

GROEN! IS DE GROOTSTE

Groen! groeide in maart uit tot de Vlaamse partij met het meest aantal leden op de sociale netwerksite Facebook. Meer dan 2.000 mensen zijn onder-tussen lid van de Facebookgroep van Groen!. Dat maakt ons nipt de grootste partij op Facebook, de populairste sociale netwerksite in ons land.

Naar schatting vier miljoen Belgen surfen wel eens naar sociale netwerksites zoals Facebook en Netlog. Facebook is met grote voorsprong de populairste sociale netwerksite. Maar liefst twee miljoen Belgen zitten er op. Vooral jongeren worden hier erg door aangesproken, maar ook oudere mensen. Progressief als Groen! is, sprong de partij al van in het begin mee op de kar. En dat bleek een goed idee. Want steeds vaker willen mensen hun mening uiten over een bepaald nieuwtje of een snel antwoord krijgen op hun vraag.

Dankzij Facebook blijft Groen! beter op de hoogte van wat er leeft onder haar sympathisanten en leden. Ook haar bereik stijgt enorm: elke gebruiker telt gemiddeld 133 vrienden, die allemaal kunnen zien wanneer deze iets post op de groep van Groen!. Dat is een bereik van bijna 300.000 Belgen. Ook de pers volgt Facebook op de voet. Toen Kris Peeters enkele weken geleden zijn been brak, stond de reactie van Mieke Vogels op haar Facebook-account in heel wat kranten te lezen: 'Moest Kris Peeters op mijn rug zitten, ik zou ook steigeren'.

agenda

18 TOT 25 APRIL 2010

WEEK VAN DE AARDE

In 2010 staat de Week van de Aarde in het teken van **biodiversiteit én recreatie**. De campagneweek wordt op gang getrokken met een nationaal star-tenement 'Walk for nature' op 18 april, georga-niseerd door Natuurpunt, Natuurpunt Oost-Brabant en Velpe-Mene, Bond Beter Leefmilieu, Pasar, Velt en JNM in Meldert (Hoegaarden). Op zondag 25 april sluiten verschillende regionale en lokale bio-diversiteitsactiviteiten de campagne af.

bondbeterleefmilieu.be/weekvandeearde

25 APRIL 2010 (10-18 UUR)

ERFGOEDDAG

Een hele dag lang kun je in heel Vlaanderen en Brussel terecht voor een fantastisch en veelzijdig erfgoedaanbod. Je gastheren zijn onder andere musea, archieven, bewaarbibliotheken, kerkfabrie-ken, verzamelaars, heemkundige kringen en ama-teurkunstenaars.

Dit jaar draait alles rond FAKE?. Hoe nam men in het verleden elkaar (en ons, zoveel later) bij de neus? En waarom deden ze dat, al dan niet bewust? En wat valt er zoal te leren uit die vervalsingen, vermoedens, verdraaiingen, vermommingen en allerhande fantasievolle en minder onschuldige constructies en interpretaties? En zijn wij vandaag wel vrij van deze last?

www.erfgoeddag.be

5 TOT 13 JUNI 2010

DOE DE BIOWEEK

In de Bioweek week laat **BioForum** je opnieuw volop genieten van bio. De week staat garant voor een hele week bio-activiteiten, georganiseerd door zowel de biosector als door allerlei organisaties. Op tal van leuke doe-activiteiten kan iedereen letterlijk en figuurlijk **proeven** van al het lekkers dat bio biedt.

www.bioweek.be

“ Zes op de tien pensioenen bedraagt minder dan 1.000 euro.

In zijn 'Groenboek' stelt Daerden pertinente vragen. Maar van een regering verwachten we geen vragen, maar ant-woorden. 2009 was een verloren jaar, waarin de Nationale Pensioenconferentie vooral een excuus voor de regering was om zelf geen beslissingen te moeten nemen. Wetende dat onze pensioenen te laag zijn, is deze politieke stilstand onverantwoord. De toekomst van onze verzorgingsstaat vereist geen rustige vastheid, maar daadkracht en politieke moed.

2,2 miljoen Belgen zijn gepensioneerd. Elk jaar kosten de pensioenen de overheid 30 miljard euro. En de vergrijzing zet zich door: in 2050 staat voor elke gepensioneerde slechts één werkende. Ondertussen is de financiële en economische situatie hoogst onstabiel. We kunnen ons dus geen enkel tijdverlies permitteren. Bovenop een reeds belabberde be-groting, zal er extra geld moeten gevonden worden. Echt ge-ruststellend is dat allemaal niet.

WOUTER DE VRIENDT ANALYSEERT DE STAAT VAN ONZE PENSIOENEN

Eind maart was **minister van Pensioenen Michel Dae-rden** klaar met zijn zogeheten '**Groenboek**'. Dat groenboek over de toestand van ons pensioenstelsel heet een tussentijds rapport van de **Nationale Pensioencon-ferentie**, maar bevat vooral veel vragen. Toch doet het één concrete suggestie: tegen 2030 zouden we gemiddeld drie jaar langer aan de slag moeten blijven. Dat zou kunnen bete-kenen dat de feitelijke pensioenleeftijd ieder jaar met meer dan een maand wordt opgeschoven. Nu verlaat de modale Belg op gemiddeld 60-jarige leeftijd de arbeidsmarkt.

Dat wordt ook met zoveel woorden bevestigd door **Michel Jadot**, voorzitter van de nationale pensioenconferentie en notoir PS-er op rust. In het weekblad **Knack** liet hij opteke-nen dat er deze legislatuur geen grote hervorming van de pensioenen komt, omdat geen enkele partij dat durft uitleg-

gen aan de kiezer. 'Politiek niet haalbaar', vatte Jadot enigszins cynisch samen. Niet getreurd, suste Daerden in zijn be-kende stijl, want Jadot sprak in eigen naam. Op de vraag of het al dan niet klopte wat Jadot zei, bleef het echter onver-dovend stil. Hoe langer we wachten om beslissingen te ne-men, hoe moeilijker het zal worden. Want in 2015 zullen er voor het eerst meer mensen ouder in plaats van jonger dan 50 jaar zijn, verre van electoraal ideaal om knopen inzake langer werken door te hakken...

Feit blijft dat de situatie ernstig is: onze pensioenen beho-ren tot de laagste in Europa. Zes op de tien pensioenen be-draagt minder dan 1.000 euro. Eén op de vier gepensioneerd-en is arm, met uitschieters bij kwetsbare groepen zoals alleenstaande vrouwen. En we hebben een Minister van Pen-sioenen die zegt dat de pensioenen betaalbaar zijn tot 2015, maar dat hij het daarna ook niet meer weet. Daarnaast is het vervangingsratio (percentage van het pensioen ten opzichte van het laatste loon) te laag, waardoor het draagvlak voor het wettelijk pensioen bij de bevolking afneemt. En ten slot-te is er ook toenemende druk vanuit de verzekeringssector om vooral in te zetten op tweede pijler en ook derde pijler (zie kader).

Groen! doet graag enkele aanzetten tot antwoord. Zo moet het **wettelijk pensioen hoger**, tot op zijn minst boven de armoededrempel, en moet de **kloof tussen de feitelijke (60 jaar) en wettelijke pensioenleeftijd (65 jaar) gedicht** wor-den. Dit kan door te gaan naar systemen van 'mentorschap' door oudere werknemers en het beperken van het oneigen-lijk gebruik van brugpensioen. Belangrijk voor groenen is dat langer werken steeds gekoppeld wordt aan een meer ontspannen combinatie van arbeid en gezin. De beperkin-gen op het tijdskrediet die deze regering vanaf 1 januari 2010 heeft doorgevoerd, zijn dus niet bevorderlijk voor het pensioen debat.

Daarnaast moeten we dringend op zoek naar een **aanvul-lende financiering van de sociale zekerheid**. Want waarom zou enkel inkomen uit arbeid moeten belast worden en in-komen uit kapitaal niet? Wij pleiten onomwonden voor een **belasting op de inkomsten uit vermogen voor de 80.000 euromiljonairs** in ons land. Want ook van hun kant moet er solidariteit zijn. En ten slotte is een **versterking van het wettelijk pensioen** voor ons prioriteit en kan de tweede en derde pijler enkel aanvullend zijn.

 Uitdagingen genoeg. Wie meer wil weten, kan mailen naar wouter.devriendt@groen.be

De pijlers van ons pensioen

Het Belgisch pensioenbeleid steunt in theorie op drie pijlers: het wettelijk pensioen, het aanvullend pensioen, en de individuele regeling (pensioenspa-ren). In de praktijk steunt het op vier pijlers, met de eigen woning en spaarpot meegerekend. Maar de eerste pijler is prioritair: dit is de enige echte pensioenpijler.

1. Wettelijk pensioen

Ons rustpensioen of ons overlevingspensioen is het pensioen waar we recht op hebben op basis van ons inkomen, onze loopbaan en ons statuut van loontrekkende werknemer, zelfstandige of ambtenaar. Het wordt gefinancierd op basis van repartitie. De actieven betalen de pensioenen van de gepensioneerden.

2. Aanvullend pensioen

Dit wordt gefinancierd op basis van kapitalisatie. Zelfstandigen moeten het zelf opbouwen. Werk-nemers krijgen het van hun werkgever via groeps-pensioenen en voor zover dat voorzien is in CAO's. Circa 60 procent van de werknemers heeft een aanvullend pensioen. Ambtenaren krijgen géén aanvullend pensioen.

3. Pensioensparen

De derde pijler is het individueel aanvullend pen-sioen opgebouwd via fiscaal vriendelijk pensioen-sparen en lange termijnsparen.

4. Eigen spaarpot

Men zegt wel eens dat er nog een vierde pijler is, met name het eigen huis en extra spaargeld.

10 VOORSTELLEN

VOOR EEN ECOLOGISCHE ECONOMIE MET EXTRA JOBS

Groen! en Ecolo stelden op 11 maart op een persconferentie samen tien voorstellen voor om de ecologische transitie van onze economie te doen slagen en de werkgelegenheid te ondersteunen. Hiermee willen beide partijen de federale regering wakker schudden, die nog altijd geen succesvol herstelplan klaar heeft om de sociaal-economische en ecologische crises tegelijk aan te pakken.

Het is hoogst ongewoon dat een Vlaamse en een Waalse partij samen maatregelen nemen. Maar Groen! en Ecolo werken natuurlijk al langer nauw samen en dokterden dan ook tien concrete voorstellen uit. Voorzitter Wouter Van Besien en federaal fractievoorzitter Meyrem Almaci gaven samen met Ecolo-voorzitter Jean-Michel Javaux en parlementslid George Gilkinet meer uitleg over de tien voorstellen.

Volgens het jaarrapport van de Nationale Bank van België gingen in 2009 maar liefst 67.000 jobs verloren. Dat is minder dan in onze buurlanden, maar de werkgelegenheidsgraad is sindsdien verder blijven dalen, vooral in vergelijking met diezelfde landen. Een vergroening van de economie gaat gepaard met extra jobs in nieuwe en opkomende sectoren.

Bovendien zitten onze bedrijven in een ware milieu-impasse. Ze zijn te afhankelijk van eindige en vervuilende energiebronnen zoals olie, gas en kernenergie. Het effect van de steeds wisselende olie- en gasprijzen is nefast. En de natuurlijke energiebronnen zijn bovendien niet oneindig uitputbaar. De leefbaarheid van een onderneming kan dus verhoogd worden door verstandig met energie om te springen.

De federale overheid weigert echter om de huidige problemen onder ogen te zien. Liever rustige vastheid dan verstandige vooruitgang. Groen! en Ecolo willen niet indommelen doen tien concrete voorstellen om de ecologische overgang van onze economie leven in te blazen. Dat is goed voor de werkgelegenheid, voor het milieu en dus ook voor de toekomst van ons land.

© Wouter Van Vooren

1 Dialoog tussen werkgevers-, werknemers- en milieuorganisaties

Samen met de werkgevers-, werknemers- en milieuorganisaties een dialoog opstarten om de ecologische overgang van de economie te laten slagen.

2 Economisch herstructureringsplan met alternatieve indicatoren

De huidige energie-, milieu- en sociale crisis schreeuwt om een economisch herstructureringsplan. Dit plan moet rekening houden met alternatieve indicatoren zoals de waarde van de natuurlijke rijkdommen, de inkomensverdeling en vrijwilligerswerk.

3 Hulp aan bedrijven voor kleinere ecologische voetafdruk

De bedrijven helpen om nieuwe strategieën uit te werken zodat ze hun ecologische voetafdruk kunnen verminderen.

4 Opleiding

Het opleidings- en vormingsbeleid voor werknemers versterken en heroriënteren.

5 Stimuleren van ondernemersgroeperingen

Waarom zouden bedrijfsleiders niet samen een of meerdere werknemers aannemen om aan specifieke behoeften als administratie of boekhouding te voldoen? Ondernemersgroeperingen moeten we daarom stimuleren en ondersteunen. In Frankrijk blijkt dit al jaren erg succesvol te zijn voor ruim 35.000 werknemers.

6 Collectieve onderzoekscentra

Collectieve onderzoekscentra moeten versterkt worden en in de opkomende sectoren moeten nieuwe centra komen. Zo kunnen kennis en middelen gemakkelijker verspreid worden, en kan onderzoek naar nieuwe technologieën beter en sneller verlopen.

7 Overheidssteun voor bedrijven die jobs behouden

De overheidssteun gebruiken voor bedrijven die werkgelegenheid behouden of die net scheppen, en die bovendien rekening houden met het milieu.

8 Openbare aanbestedingen voor ecologische producten

Via openbare aanbestedingen ondersteunen we verder de vraag naar ecologische goederen die het milieu en de sociale rechten respecteren.

9 Overheidsgebouwen duurzaam renoveren

De overheid moet dringend investeren in de duurzame renovatie van haar eigen oude gebouwen. Op federaal niveau bestaan er hiervoor talrijke versnipperde fondsen, maar deze zouden beter in één gemeenschappelijk fonds terecht komen.

10 Makkelijkere financiering van sociale economie

De financiering van sociale en solidaire economie vergemakkelijken, zodat er veel nieuwe initiatieven naar boven komen.

COLOFON

Pesto is een driemaandelijks uitgave voor de sympathisanten van Groen!. Verschijnt 4x per jaar in januari, april, juli en oktober. Gedrukt op 100% gerecycleerd papier en zonder water. **WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER** Ben Bleys, Els Sallets, Björn Rzoska, Jef Hollebecq, Thea Swierstra, Eefje Vanhemelryck, Timmy Van Assche, Gijs Ory, Dirk Holemans | Fotografen: Wouter Van Vooren, Sien verstraeten **VERANTWOORDELIJKE UITGEVER** Wouter Van Besien, Sergeant De Bruynestraat 78-82, 1070 Brussel **CONTACT** Ben Bleys | 02 219 19 19 | pesto@groen.be **DRUK** Eco Print Center